

Veronika Skopalová:

Klášterní kostel sv. Josefa v Moravské Třebové v kontextu moravské barokní architektury

oponentský posudek bakalářské práce

Práce Veroniky Skopalové je věnována stavbě, která z různých důvodů prozatím nepatřila mezi nejcitovanější stavby 17. století na Moravě. Vytčeným cílem autorky bylo tuto prozatím opomíjenou stavbu komplexně uměleckohistoricky charakterizovat a následně vřadit do dobového kontextu architektonického (v souvislosti s doloženým autorem i ve srovnání s dalšími dobově či jinak případnými realizacemi) i kulturně-historického, založeného na analýze činnosti fundátora stavby a případné aktivity významných šlechtických osobností města a regionu.

Historie stavby je podána přehledně a srozumitelně. Při její formulaci autorka svědomitě pracovala se všemi dostupnými zdroji a podařilo se jí tak vytvořit plastický obraz vzniku stavby, jehož – formálním – problémem může být jen skutečnost, že ze systému citací ne vždy jednoznačně vyplývá původ uvedené informace. Dílčí problém s citacemi dokládá i následující kapitola věnovaná průběhu stavebních prací, kde je např. v odkazu citována „klášterní kronika“ bez dalšího vysvětlení, o jaký pramen či publikaci se jedná (např. s. 18). Z textu je nicméně zřejmé, že autorka pracovala s literaturou velmi korektně a kriticky. Domnívám se, že k vyjasnění situace by stačila krátká úvodní kapitola, která by sumarizovala dosavadní prameny a literaturu k tématu a umožnila tak čtenáři snadnější orientaci v následném textu.

Popis kostela je poměrně zdařilý a dokládá, že autorka zvládla schopnost kritické analýzy architektonického tvarosloví. Oddíl věnovaný dobovému kontextu stavby je nejprve věnován staviteli Jacopu Braschovi, jeho tvorbě na Moravě a ve Slezsku a zejména jeho případnému autorství kostelů v Opavě, Jihlavě a Vratislavi. Obtížné otázky autorství těchto staveb by opět výrazně pomohlo úvodní shrnutí dosavadní literatury. Z následného textu není rovněž zcela jasné, k jakému názoru se vlastně autorka přiklání: na jedné straně připouští hypotetičnost jeho autorské účasti, na straně druhé – při popisu jednotlivých prvků a hledání jejich souvislostí – jej jako autora průběžně uvádí. Přehled sakrálních realizací v Moravské Třebové a okolí je užitečným zrcadlem diskutovaných staveb s tím, že stručná charakteristika jednotlivých staveb nedává větší prostor pro rozvíjení případných hlubších

souvislostí. Z připomínky celkové moravské dobové situace je nejzajímavější pasáž věnovaná iniciátoru kostela v Moravské Třebové, Karlu Eusebiu z Liechtensteina a jeho teoretickým architektonickým úvahám, které jsou velmi případně vztaženy k podobě diskutované stavby. Přehled dobových františkánských realizací je opět zajímavým rámcem pro posuzování zkoumaného kostela s tím, že při celkové charakteristice františkánské architektury mohla být více - a třeba i polemicky - zmiňována jediná komplexní charakteristika „františkánské architektury“ z Encyklopedie českých klášterů (Vlček-Sommer-Foltýn 1997). I zde však platí poznámka o pečlivé práci s literaturou a autorčině snaze dohledat k popisovaným stavbám co nejvíce informací. Svědomitý způsob zpracování textu zároveň bohužel výrazně kontrastuje s nepříliš kvalitní obrazovou přílohou, která mohla mnohá v textu naznačená či nejasná tvrzení výrazně podpořit.

V závěrečných kapitolách práce autorka řečené shrnuje a pokouší se vše sestavit do komplexního obrazu. Zejména poslední kapitola je dle mého soudu dokladem, že smělý cíl komplexního pohledu na konkrétní stavbu v širokém dobovém rámci byl předloženou prací poměrně zdárně naplněn. Je zřejmé, že některé postřehy a vývody jsou diskutabilní a bylo by možno je při podrobnější diskusi rozporovat (za všechny zmiňme například jen letmo naznačenou otázku dobově „typického“ a naopak autorsky „originálního“ tvarosloví, která je zejména ve druhé polovině 17. století mimořádně složitá a z hlediska autorských atribucí silně limitující). Z textu také vyplývá, že ne na všechny otázky měla autorka vyjasněný názor (viz již zmíněné Braschiho autorství a s ním související čítankový „důkaz kruhem“ v závěru kapitoly na s. 54). Celkově však lze říci, že autorka prokázala talent jak pro analýzu jednotlivých staveb, tak pro jejich syntetické zapojení do širších souvislostí a její práce rozhodně splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Z těchto důvodů ji proto rád doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 8. 9. 2009

PhDr. Richard Biegel, Ph.D.